

Kahraman merkezli 'maktul' romanı

"Maktulün Şansı", Algan Sezgintüredi'nin beşinci romanı. Romanda, Sezgintüredi'nin yazarlık yolculuğunun başından beri yanında olan kahramanları yine işbaşında. Nezih Dağdelen ve Ortakları Özel Araştırma Ltd. Şti. Dedektiflik Bürosu'nun iki çalışanı Vedat Kurdel ve Tevfik Dağdelen bu sefer arkadaşları avukat Seyfo'nun kendilerinden yardım istemesi üzerine işe koyuluyor.

Seval ŞAHİN

Algan Sezgintüredi Türkçede polisiye edebiyatının önemli ve iyi kalemlerinden biri. Nitekim şimdiye kadar yazdığı serinin dört kitabı ile bunu çoktan kanıtlamış durumda. Katilin Şeyi, Katilin Meselesi, Katilin Uşağı ve Katilin Şahidi'nden sonra Maktulün Şansı ile serinin beşinci kitabına ulaştık. Kitapların isimlerinden de görüleceği üzere şimdiye kadar katili başlığa taşıyan yazarımız bu sefer maktul'ü başlığa taşımış ki bu durumun neden böyle olduğunu kitabı okuduğunuzda anlıyorsunuz.

Maktulün Şansı'nda Nezih Dağdelen ve Ortakları Özel Araştırma Ltd. Şti. Dedektiflik Bürosu'nun iki çalışanı Vedat Kurdel ve Tevfik Dağdelen bu sefer arkadaşları avukat Seyfo'nun kendilerinden yardım istemesi üzerine işe koyuluyor. Kitap baştan sona Vedat'ın gözünden, gözlemlerinden, çıkarımlarından ve hatalarından yola çıkarak okuyucuya sunuluyor. Dolayısıyla aslında her şey onun imbiğinden süzülerek bizlere geliyor. Burada Algan Sezgintüredi'nin zekice bir anlatım tarzı bulduğunu söylemek gerek. Kendisi, ortağı Tevfik ya da onun ifadesiyle Tefo'ya göre daha sıradan, ayrıntıları görme konusunda her ne kadar onun kadar becerikli olmasa da anlatma konusunda ondan daha becerikli olduğunu bu şekilde bize gösteriyor. Diğer taraftan romanda konuşmaların olduğu kesimde sadece Tefo'nun Armağan ile konuşma sahnesinde ve romanın sonunda Seyfo ile konuşmalarında bir imbiğten geçirme söz konusu değil. Burada konuşmalar kahraman tarafından değil, müdahalesiz bir şekilde yazar tarafından okura sunuluyor. Romanda Vedat'ın içsesi de iki yerde ortaya çıkıyor ama bu içses kafası karışmış kahramanımıza pek de ilaç olmuyor, bu yüzden de gelmesi ile gitmesi

bir oluyor. Zaten bu içsesin ortaya çıktığı yerlerde de daha önce sözünü ettiğim konuşmanın, kahramanın müdahalesi olmadan yazarın gözünden okura aktarılması gibi bir durum söz konusu değil. İçses de kahramanın müdahalesiyle karşılaşıyor. Bu anlatım tekniğinde alay, belirleyici bir unsur. Vedat'ın bazı nesnelerin isimlerini hatırlayamaması, insanlarla konuşmaları sırasında aslında onlar hakkında ne düşündüğüne dair cümleler, memleketin haline dair ver-yansınları, sevgilisine dair düşünceleri, "aynı lazımlığa" yaptıklarını söylediği kardeşten ötesi Tefo'nun yaşamıyla ilgili anlatımlar... Hepsisi bu alaycı anlatımın bir parçasını oluşturuyor. Diğer taraftan bu anlatımın bir diğer rolü, okuru metnin içine çekmekteki ustalığı. Yazar, serinin beşinci kitabı olmasına rağmen, kendisi ve Tefo hakkında bize çok fazla bilgi vermeden, bu imbiğten süzülen kahraman merkezli anlatım şekliyle



Algan Sezgintüredi'nin kitabı, ilginç anlatım tekniği, alaycı üslubu ve sahici-liğiyle her polisiyeseverin ilgiyle okuyacağı bir roman.



ne ile karşılaşacağına dair bir merak uyandırıyor hem de kitabın anlatımına dair bir hazırlık niteliği taşıyor.

İKİ OLAY İÇ İÇE

Romanımızın kahramanları Vedat ve Tefo, çocukluktan beri arkadaşlar, yedikleri içtikleri ayrı gitmiyor. Katilin Şeyi'nde 35 yaşında, bir işte karar kılmamış Vedat'ın Tefo ile çalışmaya başlamasıyla gelişen ve diğer üç serüvende birlikte olan kahramanlarımız bu kitapta 40'lı yaşlarına erişmişler. Tefo, çocukluk sahibi, Vedat ise bürolarının sekreteri Nilgün ile yaklaşık üç yıldır birlikte. Romanda birbiriyle bağlantılı iki olay var. Arkadaşları Seyfo'nun eski



bir arkadaşının oğlunun kaybolması ile kaybolan bu çocuğu araştırırken ortaya çıkan başka bir kayıp vakasının akıbeti kesişiyor. Sonunda olay soruşturmalara, takipler ve tahminler sonucunda belirli anlamlarda açığa kavuşturuluyor. Fakat olayın giderek derinleşmesi, bir başka olayın daha işin içine girmesiyle romandaki gerilim giderek artıyor. Vedat ve Tefo'ya yardım eden eski hırsızlık çetesi mensubu Necmi ve arkadaşları izledikleri kişilere dair verdikleri ayrıntılarla onların işlerini kolaylaştırıyorlar. Diğer taraftan işin içine karışan özel hareket emeklisi baba ve polislin bile kolunun uzanamayacağı birtakım unsurların ortaya çıkmasıyla Vedat ve Tefo kadar okurun da merakı artıyor. Romanda, birbiriyle bağlantılı iki olay, bu iki olayın birbiriyle bağlantısı kadar, kayıp genç vakasının araştırılması da okurda merak unsurunun hep canlı kalmasını sağlıyor. Romana eski yeni arkadaşlar kadar ulaşılan bilgiler sonucunda yapılan sorgulamalarla çok sayıda kahramanın girmesi de bu merak unsurunu perçinliyor çünkü bir taraftan ne olduğunu merak ederken bir taraftan da kişilerin ne anlatacağını merak ediyorsunuz. Tabii her şey Vedat'ın gözünden ve konuşma edasıyla aktarıldığından onun neler düşüneceği, öğrendiklerini nasıl değerlendireceği de merak ettikleriniz arasında yer alıyor. Bu bağlamda Sezgintüredi'nin romanındaki kahraman merkezli anlatımın işlevlerinden birinin bu merak unsurunu canlı tutmak olduğunu da belirtmek gerek.

Sezgintüredi'nin romanında yarattığı Vedat tiplemesi, tipki serinin diğer kitaplarında olduğu gibi yine sıradan ama tabii giderek özel dedektiflik konusunda ehlileşen birine dönüşüyor. Bu ehlileşmeye rağmen kişiliğindeki vurdumduymazlığın da bir parçası olsa gerek içindeki amatör ruhun verdiği heyecan hiç kaybolmuyor. Bu da onu oldukça sabici ve bir o kadar da tanıdık kılıyor.

Maktulün Şansı, ilginç anlatım tekniği, alaycı üslubu ve sahiciliğiyle Türkçede polisiyeye ayrı bir zevk katan, her polisiyeseverin ilgiyle okuyacağı bir roman. ■

sevals@gmail.com

Maktulün Şansı/ Algan Sezgintüredi/ APRIL Yayınları/ 269 s.